

Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto

REVISIONSNÄMNDENS UTVÄRDERINGSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2025

Revisionsnämndens utvärderingsarbete

Revisionsnämnden har enligt 121 § i kommunallagen till uppgift att årligen avge en utvärderingsberättelse om huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som landskapsfullmäktige satt upp har uppnåtts. Revisionsnämnden kan även utvärdera hur ändamålsenligt verksamheten har ordnats.

Enligt 24 § i grundavtalet väljs till revisionsnämnden en ordförande, en vice ordförande och tre medlemmar samt en personlig ersättare för var och en. Landskapsfullmäktige valde den 13.10.2025 en revisionsnämnd för mandatperioden 2025–2029 med följande sammansättning:

Ordinarie ledamot

Johanna Smeds, ordförande
Ulla-Maria Åstrand, vice ordförande
Kristian Schrey
Vesa Suvanto
Roland Träskelin

Personlig ersättare

Frej Strang
Esa Similä
Marianne Nyqvist-Mannsén
Tuija Kivioja
Olena Galchenko

Revisionsnämndens utvärderingsarbete

Revisionsnämndens utvärderingsarbete sker utgående från en utvärderingsplan för hela mandatperioden. De årliga tyngdpunktsområdena för utvärderingen har definierats i planen. Ett arbetsprogram görs årligen upp för utvärderingen av det aktuella budgetåret.

Revisionsnämnden utvärderar hur de i budgeten fastställda målen för verksamheten och ekonomin har uppnåtts utgående från samkommunens bokslut. Under budgetåret utvärderar revisionsnämnden samkommunens verksamhet genom att ta del av organens protokoll, diskutera med förtroendevalda, tjänsteinnehavare och personal, vid behov besöka ett urval av samkommunens verksamhetsenheter och genom att ta del av olika utredningar.

Revisionsnämnden har hållit fyra möten gällande verksamhetsåret 2025, hört ansvariga tjänsteinnehavare samt bekantat sig med olika ansvarsområden enligt arbetsprogrammet. BDO Auditor Ab har ansvarat för den lagstadgade revisionen med OFGR, CGR Andreas Holmgård som ansvarig revisor.

Revisionsnämnden har under året behandlat de förtroendevaldas och de ledande tjänsteinnehavarnas redogörelser för sina bindningar. Anmälningarna godkändes den 10.4.2026. Revisionsnämnden konstaterar att 4 förtroendevalda inte har anmält sina bindningar.

Utvärdering av samkommunens ekonomi och budgetutfall

Landskapsfullmäktige godkände 7.10.2024 målsättningarna för verksamheten och ekonomin 2025 och ekonomiplanen 2026–2027. Driftsbudgeten är bindande gentemot landskapsfullmäktige på årsbidragsnivå. Enligt förbundets förvaltningsstadga godkänner landskapsstyrelsen en dispositionsplan som grundar sig på budgeten. Under 2025 gjordes inga budgetändringar. Alla

driftskostnader ska täckas med medlemskommunernas betalningsandelar samt eventuell extern finansiering för olika projekt.

Enligt bokslutet blev årsbidraget +118 845 euro mot ett budgeterat årsbidrag på -290 900 euro, vilket innebär att budgetavvikelsen är stor, hela 408 000 euro. Intäkterna förverkligades 248 647 euro över budget. Kommunernas betalningsandelar höjdes med 20 000 euro i budgeten 2025 och landade på knappa 3,3 miljoner euro. Den stora avvikelsen beror på att förbundet fick mera externa projektintäkter. Avvikelsen mot fullmäktiges bindande nivå är väsentlig och ingen budgetändring gjordes under året, vilket kommunallagen förutsätter.

Verksamhetskostnaderna blev 131 098 euro lägre jämfört med budgeten. Personalkostnaderna är förbundets största kostnadspost och förverkligades till ungefär 101 procent. Personalkostnaderna har överförts till projekt som förverkligats med extern finansiering, vilket långt förklarar förbundets positiva budgetavvikelse. Därtill syns de effektiviseringsåtgärder som gjordes under 2024 fullt ut 2025.

Resultaträkning, utfall – Tuloslaskelma, toteutuma

	Budget Talousarvio 2025	Bokslut Tilinpäätös 2025	Avvikelse Poikkeama	Användning% Käyttö %
ÖSTERBOTTENS FÖRBUND - POHJANMAAN LIITTO				
RESULTATRAKING - TULOSLASKELMA				
VERKSAMHETSINTÄKTER				
TOIMINTATUOTOT				
FÖRSÄLJNINGSENTÄKTER MYYNITUOTOT	3 518 000	3 715 847,24	-197 847,24	105,6
BIDRAG OCH UNDERSTÖD TUET JA AVUSTUKSET	489 400	570 199,86	-80 799,86	116,5
ÖVRIGA VERKSAMHETSINTÄKTER MUUT TOIMINTATUOTOT				
VERKSAMHETSINTÄKTER TOIMINTATUOTOT	4 007 400	4 286 047,10	-278 647,10	107,0
VERKSAMHETSKOSTNADER				
TOIMINTAKULUT				
PERSONALKOSTNADER HENKILÖSTÖKULUT	-2 603 000	-2 633 103,26	30 103,26	101,2
KÖP AV TJÄNSTER PALVELUJEN OSTOT	-1 032 550	-889 116,67	-143 433,33	86,1
MATERIAL, FÖRNÖDENHETER OCH VAROR	-32 950	-30 976,08	-1 973,92	94,0
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT				
AVUSTUKSET UNDERSTÖD	-293 800	-290 973,17	-2 826,83	99,0
MUUT TOIMINTAKULUT ÖVRIGA VERKSAMHETSKOSTNADER	-336 000	-323 032,96	-12 976,04	96,1
VERKSAMHETSKOSTNADER TOIMINTAKULUT	-4 298 300	-4 167 202,14	-131 097,86	97,0
DRIFTSBIDRAG TOIMINTAKATE	-290 900	118 844,86	-409 744,96	-40,9
FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER				
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
RÄNTEINTÄKTER KORKOTUOTOT	200		200,00	
ÖVRIGA FINANSIELLA INTÄKTER MUUT RAHOITUSTUOTOT	2 000	833,79	1 166,21	41,7
ÖVRIGA FINANSIELLA KOSTNADER MUUT RAHOITUSKULUT	-1 000	-1 202,22	202,22	120,2
FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	1 200	-368,43	1 568,43	-30,7
ÅRSBIDRAG VUOSIKATE	-289 700	118 476,53	-408 176,53	-40,9
RÄKENSKAPSPERIODEN RESULTAT TILIKAUDEN TULOS	-289 700	118 476,53	-408 176,53	-40,9
RÄKENSKAPSPERIODENS ÖVERSKOTT (UNDERSKOTT)	-289 700	118 476,53	-408 176,53	-40,9
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)				

Förbundet har inga lån, saknar väsentliga anläggningstillgångar och hade inga budgeterade investeringsanslag under 2025.

Samkommunen har ca 1,54 miljoner euro i ackumulerat överskott. Revisionsnämnden bedömer att ekonomin är i balans enligt kommunallagens krav.

Utvärderingsdiskussioner

Vid mötet den 3.6.2024 fastställde Landskapsfullmäktige ändringar i förbundets organisation. Efter ändringen har förbundet följande huvudansvarsområden: Enheten för regionutveckling, Enheten för näringslivs-, innovations- och finansieringsfrågor, Enheten för områdesplanering, Enheten för kulturverksamhet och Stabsfunktionen.

Under året höll revisionsnämnden två utvärderingsdiskussioner med landskapsdirektör Mats Brandt. Stabsfunktionen ansvarar för den övergripande intern styrning, intern kontroll och riskhantering samt för beredning av beslutsunderlag till landskapsstyrelsen och fullmäktige.

Direktören informerade om målstyrningsprocessen och hur fullmäktiges strategiska och budgetårets målsättningar uppnåtts. Därtill fick revisionsnämnden information om ekonomin, effektiviteten i verksamheten, personalförvaltningen samt möjligheter och utmaningar med verksamheten. Österbottens landskapsplan 2050 godkändes under året. Totalt sju besvär lämnades in efter att landskapsfullmäktige godkänt planen våren 2025. Landskapsstyrelsen har avgett förbundets utlåtande där styrelsen anser att besvären bör förkastas eftersom planlösningen inte bedöms vara lagstridig.

Utvecklings- och näringslivschef Maria Backman informerade om för verksamheten inom enheten för näringslivs-, innovations- och finansieringsfrågor (EIRA). Enheten för näringslivs-, innovations- och finansieringsfrågor ansvarar för att stärka Österbottens näringsliv genom att fördela regionala och nationella projektmedel samt EU-projektmedel. Arbetet omfattar utlysningar, beredning och uppföljning av projekt, stöd till projektaktörer samt samordning av landskapets samarbetsgrupp (MYR). Enheten deltar aktivt i intressebevakning inför kommande programperioder, följer förändringar i EU-politiken och verkar för att rikta finansiering till strategiskt viktiga områden såsom innovation, AI, industriell omställning och hållbar tillväxt.

Utvärdering av hur målsättningarna har uppnåtts

Utgångspunkten för Österbottens landskapsstrategi 2022–2025 är att skapa grund för ett ekologiskt, socialt, kulturellt och ekonomiskt hållbart Österbotten. Landskapsstrategin är vägledande för målsättningarna i verksamhets- och ekonomiplanen. Uppföljningen av landskapsstrategin görs i en egen process, som också är central för prioriteringarna i förbundets verksamhet.

Verksamhetsstrategin fokuserar på fyra huvudområden: effektiv regionutveckling, personalen som nyckelresurs, starka nätverk samt en balanserad ekonomi. Förverkligandet av målen redovisas i bokslutet.

Enligt landskapsstyrelsens redogörelse stärktes den kunskapsbaserade styrningen genom uppdaterad statistik, framsynsarbete och integrering av smart specialisering. Personalarbetet präglades av stabilitet och kompetensutveckling, men samtidigt synliggörs ett beroende av nyckelkompetenser. Förbundet agerade aktivt som samordnare i regionala, nationella och internationella nätverk, vilket ökade genomslaget i komplexa utvecklingsfrågor. Den ekonomiska prioriteringen uppnåddes väl, med ett klart bättre resultat än budgeterat, även om framtida finansiering fortsatt påverkas av externa beslut.

Revisionsnämnden ska göra en egen bedömning av hur de årliga målen har uppnåtts. Bra målsättningar kännetecknas av följande:

- Entydiga och tillräckligt konkreta
- Anger resultatet av åtgärderna, fokuserar inte på själva åtgärden
- Uttryckt så att det går att mäta och utvärdera huruvida målen uppnåtts eller inte uppnåtts

Vi anser att målsättningarna i område 1–3 saknar konkreta nivåer, tidsramar eller mätetal vilket gör att bedömningen av måluppfyllelsen försvåras. Revisionsnämnden framför följande förbättringsförslag:

- Målsättningarna bör utformas så att de är uppföljningsbara och möjliggör en tydlig utvärdering av i vilken grad de har uppnåtts. Vi anser att det i nuläget saknas tillräckliga indikatorer kopplade till målen.
- Personalen kan med fördel involveras i arbetet med att ta fram både målsättningar och tillhörande indikatorer.
- Exempel på konkreta indikatorer som kan användas är sjukfrånvaro, arbetsplatstrivsel samt kommunernas åsikter
- En enkät om personalens välmående och arbetsplatstrivsel rekommenderas.
- Det vore även ändamålsenligt att genomföra en enkät riktad till medlemskommunerna för att samla in deras synpunkter.

Intern kontroll och riskhantering

Verksamhetsberättelsen innehåller en redogörelse över riskhanteringen och den interna kontrollen. Landskapsfullmäktige har 24.5.2021 fastställt grunderna för intern kontroll och riskhantering i enlighet med 14 § i kommunallagen. Som ett komplement till grunderna ska landskapsstyrelsen dokumentera kontrollerna i ett separat direktiv. Direktivet för intern kontroll godkändes i samkommunstyrelsen 13.12.2021.

Förändringar i EU:s regional- och strukturpolitik samt den planerade programändringen innebär att projektmedel omfördelas och minskar för traditionella regionala projekt, vilket skapar osäkerhet kring finansieringens nivå och inriktning.

Personalen

Personalsektionen har sammanställt en personalrapport för 2025. Förbundet hade 35 anställda vid utgången av år 2025. Detta omfattar 31 ordinarie anställda (tillsvidare) och 4 visstidsanställda. Förbundet är en tydlig sakkunnigorganisation: nästan 80 % av personalen har högre högskoleutbildning eller forskarutbildning.

Distans- och hybridarbete är etablerade arbetssätt och upplevs positivt av personalen. Samtidigt ställer förändringar i arbetssätt, ökande projektifiering och kommande utkontraktering av ekonomi- och personaladministration nya krav på anpassning, särskilt för stabsfunktionen. Förbundets linje är att personalen kan arbeta tre dagar per vecka på distans. Detta har i sin tur resulterat i att behovet av fysiska utrymmen har minskat samt att förbundet kunnat minska på antalet hyrda kvadratmetrar.

Sjukfrånvaron ökade något under 2025. Detta beror inte på ökade korta frånvaroperioder utan genom längre sjukfrånvaron hos ett fåtal personer.

Revisionsnämndens utlåtande

Bokslutet ger en tillräckligt god bild av hur samkommunens verksamhet och ekonomi har utvecklats under 2025. Revisionsnämnden bedömer att målsättningarna för ekonomin uppnåddes.

Budgetavvikelsen var + 408 000 euro vilket beror på att projektfinansieringen blev större än beräknat. Trots att avvikelsen är positiv uppmanar vi styrelsen att förbättra budgetuppföljningen samt vid behov bereda budgetändringar i god tid innan budgetåret löper ut.

Vi anser att målsättningarna för verksamheten behöver förtydligas och göras mera mätbara.

Vi förordar att bokslutet 2025 godkänns och att de redovisningsskyldiga beviljas ansvarsfrihet.

Vasa den 10 april 2026

Johanna Smeds
ordförande

Ulla-Maria Åstrand
vice ordförande

Kristian Schrey
medlem

Vesa Suvanto
medlem

Roland Träskelin
medlem